BERLINGSKE
2. SEKTION TORSDAG 17. NOVEMBER 2016

Japan og Indien indgår kommerciel atompagt

LASSE KARNER

I snart to årtier har den japanske atomindustri været udelukket fra at gøre forretning i Indien. Årsagen er en række underjordiske atomprøvesprængninger, det indiske militær foretog i 1998. Japan har en stor og konkurrencedygtig sektor inden for kerneenergi, men landets pacifistiske forfatning og historik, hvad angår atomvåben, gør, at den militære brug af teknologien ikke er noget, man ser let på.

Efter de indiske sprængninger i 1998 var den japanske regering blandt de første til at fordømme handlingen og indførte både politiske og kommercielle sanktioner. De fleste af dem er over årene blevet rullet tilbage, men først nu ser det ud til, at salg af atomteknologi og udstyr til det indiske marked igen bliver muligt.

De seneste seks år har de to lande arbejdet hen imod en aftale. Resultatet blev fredag underskrevet af den japanske premierminister, Shinzo Abe, og hans indiske modpart, Narendra Modi. Det skete ved en ceremoni i Tokyo. Indien har tidligere indgået lignende aftaler med USA, Frankrig og Australien.

Den politiske enighed er godt nyt for en japansk energibranche, der har været hårdt ramt siden katastrofen på Fukushima-værket i 2011. Nedsmeltningen på a-kraftværket førte til grundige undersøgelser af hele sektoren med afsløringer om sikkerhedssvigt og korruption til følge.

Både hjemme og ude har de japanske selskabers image lidt skade. Samtidig har lavere oliepriser og øget konkurrence fra lande som Sydkorea, Rusland og Kina ikke gjort de japanske eksportmuligheder nemmere. I 2013 vandt et konsortium bestående af et japansk og et fransk selskab en kontrakt i Tyrkiet, men ellers har der ikke været gang i salget siden tsunamien og de efterfølgende ødelæggelser for fem år siden.

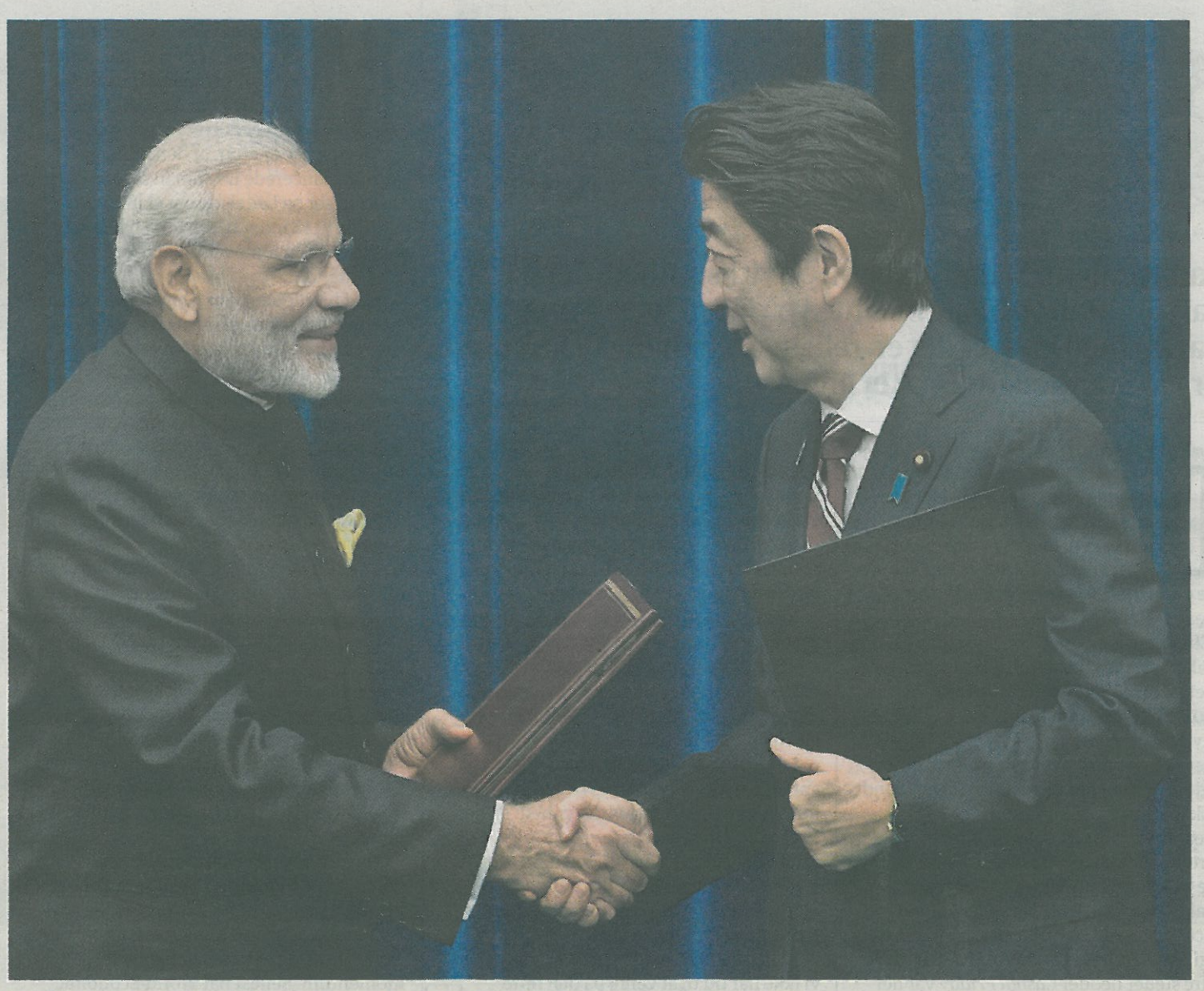
Det skal aftalen med Indien lave om på. Indiens energiforbrug er steget voldsomt de seneste år, og den hjemlige produktion har svært ved at følge med. Derfor vil den indiske regering bygge 20 nye reaktorer i det næste årti, men der er tale om, at det tal kan blive fordoblet. Det gør Indien til et af de få lande, der for alvor skruer op for atomenergien.

Aftalen mellem Tokyo og New Delhi skal være med til at løfte samhandlen mellem de to lande, der i dag er på 15 mia. dollar. Et beskedent beløb landenes økonomier taget i betragtning. Men selv om det japanske eksportpotentiale er til at få øje på, har den politiske beslutning om at give grønt lys været et stort debatemne. Kritikere af aftalen frygter, at teknologien vil blive brugt i en militær sammenhæng. Borgmestrene i byerne Hiroshima og Nagasaki, der blev bombet med atomvåben under Anden Verdenskrig, har været imod aftalen. Det skyldes bl.a., at Indien ikke er underskriver af den internationale traktat for ikke-spredning af atomvåben. Den japanske regerings svar på kritikken har været at forsikre om, at aftalen annulleres, hvis Indien foretager nye atomprøvesprængninger.

Blandt de japanske virksomheder, der kan få gavn af aftalen, står Toshiba forrest i rækken. Industrigigantens amerikanske datterselskab Westinghouse har allerede fået tilsagn om at bygge seks reaktorer i Indien, der også skal indeholde komponenter lavet i Japan. Toshiba købte Westinghouse i 2006 for 5,4 milliarder dollar, men det har ikke hjulpet på den japanske virksomheds forretning på atomenergiområdet. De seks reaktorer skal bygges i den indiske stat Andhra Pradesh, og her er planen, at den endelige aftale skal være på plads inden juni næste år. Derfor har Shinzo Abe og den japanske regering travlt med at få de juridiske procedurer på plads. Konkret betyder det, at aftalen skal igennem det japanske parlament inden da. Det burde dog ikke være et problem for regeringen, der har flertal i begge kamre.

»Vores mål er at blive et vigtigt center for produktion, investeringer og for det 21. århundredes videnskabsbrancher, og på denne rejse ser vi Japan som en naturlig samarbejdspartner,« udtalte den indiske premierminister, da den nye aftale blev præsenteret i Tokyo.

Lasse Karner er Berlingskes korrespondent i Kina.

Den indiske premierminister, Narendra Modi, og hans japanske kollega Shinzo Abe udveksler den underskrevne aftale ved en ceremoni i Tokyo.Aftalen har været seks år undervejs og åbner for japansk salg af atomteknologi og udstyr til Indien. Foto: Franck Robichon /Reuters

> Den indiske regering vil bygge 20 nye reaktorer i det næste årti, men der er tale om, at det tal kan blive fordoblet.